

CUGETUL ZILEI

**Ce e vechi se prăbușește,
timpurile se schimbă și o viață
nouă înflorește din ruini.**

SCHILLER

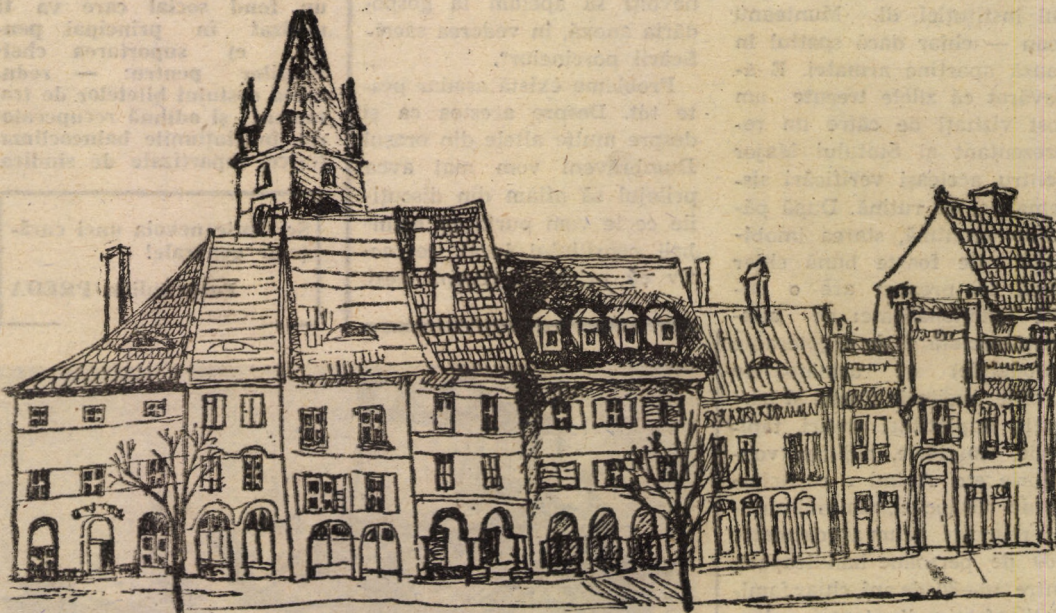
La ușa Frontului

Oricât de antipatic mi-ar fi domnul Roman, alaltăieri-seară, la TV (că pentru FSN e loc destul!) dându-și arama pe față mi-a plăcut. În primul rând pentru arbitrarul cu care a dat toate partidele democratice din opoziție spre dreapta, că, de, acestea au avut oarecare succes în alegerile locale — și, după opinia domniei sale, (neexprimată, desigur) numai un partid ar fi trebuit să... Cel pe care-l conduce, ca lider național (!) Apoi vehement, dar paradoxal, conciliant și-a cerat supuși pentru că nu vâd partea care ar trebui să fie... centrul magnetic al Frontului — adică, Roman (o sinuoidală — scărpinătură peste cap, cu pretenții terapeutice — în „mijlocul” căreia s-ar putea scrie un... roman populisto-S.F.).

A vorbit la „antologica” întrunire fesenistă doar Roman, însă trebuie să-i acordăm circumstanțe atenuante pentru faptul — democratic! — că a supus la vot „rămânerea în sală a gazetărilor” și la partea a doua a se-dinței: „probleme interne de partid” (de la care, a câștigat — nimic, în afară de vorbe goale — presa). Dar „to-readorul” n-a mai răzbit să obțină asistența „clinelor de gazetari” în confruntarea cu „taurul” de la Cotroceni. Și așa, fugacii după fata-morgana (a informației adevărate) au stat ceasuri întregi pe la ușile... arenei, pentru a auzi strigătul învingătorului. Că cei doi (mari și tări) s-au bătut, ori s-au jucat de-a bătaia (precum la eirc) nu știm. Un lucru e sigur: Iliescu vrea Cotroceni, Roman vrea și el... ceva mare. Între aceste două vo-inte, puțină Văcaru-lui e mică, deși se dă „grande” (Ole!) iar a lui Stoica e din tinicheaua aurită a unei e-poci... elurite de strigătele morților din decembrie '89. Restul, masă furajeră la... sufrageria parlamentului.

TRAIAN SUCIU

P.S. — Un lucru mă pune serios pe gânduri: de ce generalul Militaru vrea să candideze la președinția Republicii?

PIAȚA MICĂ — Grafică de Petre Dumbrăveanu

Contractul colectiv de muncă la nivel național

Continuăm prezentarea clauzelor din Contractul Colectiv de Muncă la nivel național, care au rămas nefinalizate și care privesc elemente și instituții esențiale ale raportului de muncă.

ART. 52 (1) Adaosurile la salariul de bază sînt: a) adaosuri de salarii reprezentînd plusul de acord; b) premiile acordate din fondul de premiiere, calculate într-o proporție minimă de 10% din fondul de salarizare realizat lunar și cumulat; c) cota parte din profit ce se repartizează salariaților de minimum 25%; d) alte adaosuri.

Punctele b) și c) din acest articol au fost negociate verbal, fără încheierea unui înscris contestatar.

ART. 79. În afară de ajutoa-

rele legale la care au dreptul salariații vor beneficia și de următoarele ajutoare: a) cel puțin un salariu de bază mediu plătit de unitate sau instituție în luna evenimentului pentru nașterea unui copil sau decesul unei rude de gradul I, al soțului ori soției; b) cel puțin un salariu de bază mediu plătit de unitate sau instituție în cazul decesului salariațului; dacă decesul a survenit din cauza unui accident de muncă, accident în legătură cu munca sau boala profesio-

nală, cuantumul ajutorului acordat familiei va fi de cel puțin 3 salarii medii de bază.

Punctul a) a fost convenit dar neînserat într-un înscris constatator.

ART. 80. (1). În cazul în care salariații lipsesc de la lucru din motive de incapacitate temporară de muncă, Patronatul va compensa diferen-

(continuare în pag. a II-a)

Camelia PENTELESCU

MAGISTER

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN SIBIU • CASA CORPULUI DIDACTIC

A apărut nr. 3 al revistei „MAGISTER”, editată de Casa corpului didactic sub patronajul Inspectoratului școlar județean Sibiu.

Publicația rămîne fidelă scopului inițial: menținerea în limitele profesionalismului didactic fiind străină oricăror tentații politice, promovării schimbului de opinii între slujitorii școlii. Totodată își perpetuă rubricile privitoare la relația școală-bl-serică, cultură, didactică, istoria școlii, caleidoscop etc. Ca fapt inedit se remarcă inaugurarea unei pagini a specialistului. În acest număr este prezentă biografia, iar numărul viitor se va consacra chimiei. Sub aspect grafic au fost aduse corective substanțiale astfel încît revista se impune și prin forma sa atractivă.

G.L.

Sfîrșit de săptămînă în Dumbrăveni (II)

Pentru a ajunge la S.G. „Avicola” S.A. Dumbrăveni, trebuie străbătut orașul de la un capăt la celălalt. Ne bucură însă gândul, că de pe aceste „meleaguri” au pornit să cucerească... lumea celebri „frați Petreus” — acei pui îngheșuiți în pungi — ce au făcut vilvă și cozi interminabile atît în vremea „odiosului și sinistrei”, cit și în... zilele noastre. Deci, tocmai pentru că ne lipsesc atît de mult, am încercat să obținem cîteva relații despre subita lor dispariție, de la dl. Cioltan Iulian, director tehnic al amintitei societăți comerciale: „Actuala stare de lucruri ne dă serioase dureri de cap atît nouă, angajaților, cit și celor care se aprovizionează de la noi, neajunsul datorîndu-se în principal furajelor insuficiente dar și de proastă calitate. Prin intensificarea eforturilor comune ale tuturor factorilor de răspundere s-a reușit în cele din urmă aprovizionarea cu furaje de la Baia Mare însă, cheltuielile de transport fiind foarte ridicate au făcut ca prețul unui pui de o zi să ajungă la 35—45 lei

bucata. În condițiile în care se întîrzie alocarea sumelor de la buget pentru acest sector, supraviețuim tot mai greu perioadei actuale de tranziție spre economia de piață. Cu toate neajunsurile menționate mai sus, dispunem în prezent de un efectiv mediu de 500 mii păsări, cu o producție de 18 milioane ouă și 2500 t carne de pasăre. Și chiar dacă avem asigurată o bază tehnico-materială destul de solidă, s-au făcut eforturi financiare considerabile pentru extinderea, dotarea și modernizarea fermelor avicole, în sumă totală de 75 milioane lei, în momentul de față aflîndu-ne însă la jumătatea acestei investiții, datorită dificultăților create de fosta întreprindere de autoturisme „Dacia 500” din Timișoara, unicul nostru furnizor de materii prime, materiale, utilaje etc. Ca un ultim amănunt pentru cititori, aș dori să reamintesc faptul că rămîne în continuare subvenționată carnea de pasăre (carcasa) excepție făcînd doar măruntaiele (ficat, pipotă) și pulpele, care au preț negociat, costul car-

caselor de pui (preambalat) fiind deci de 97 lei/kg. Ori-ce alt preț practic de către unitățile de desfacere a acestor produse este realmente un abuz susceptibil de sancțiuni”. Încheiem scurtul nostru peri-

(continuare în pag. a II-a)

Ion GIRNOD

Mari

SHAHBA TRD.
IMPORT-EXPORT

**reduceri
de prețuri!**

În perioada 16—21 martie 1992 vă puteți aproviziona de la MAGAZINUL „SHAHBA” din Sibiu, str. Brukenthal nr. 2 cu ARTICOLE DE ÎMBRĂCĂMINTE, ÎNCĂLȚĂMINTE și alte produse LA PREȚURI REDUSE PÎNĂ LA 50 LA SUTA.

Vă invităm să cumpărați!

Sfârșit de săptămână în Dumbrăveni (II)

(urmare din pag. 1)

plu în orașul Dumbrăveni, cu o vizită la Căminul-Atelier din str. Eminescu nr. 54, în ideea de a afla amănunte despre perspectivele imediate ale acestei instituții, a cărei clădire se spune că în curând, va fi atribuită unei unități de jandarmerie. „Deocamdată nu se pune problema mutării noastre — ne asigură directorul instituției, dl. Munteanu Ioan — chiar dacă spațiul în cauză aparține armatei. E adevărat că zilele trecute am fost vizitați de către un reprezentant al Statului Major pentru aceleași verificări sistematice, de rutină. După părerea unanimă, starea imobilului este foarte bună chiar dacă în prezent are o dublă funcționalitate: de asistență socială și de ergoterapie (producție) cu următoarele profile: croitorie (femei și bărbați), împletituri coșuri, tapiterie, timplărie, zidărie, vopsitorie etc. Având o capacitate de 450 locuri, căminul-atelier reunește acum aproximativ 500 de persoane handicapate, între 16—80 de ani, chiar familii, efectiv din toate colțurile țării. Majoritatea handicapatilor sunt oligofreni, alături de ei coexistând și surdo-muți, nevăzători sau invalizi motori. Cei care prestează activități productive în cadrul căminului beneficiază de 30% din cuantumul realizărilor, sume ce se depun nominal, pe librete CEC.

Deosebit de receptivi, sensibili și atașați de acești oameni năpăstuiți s-au dovedit încă o dată a fi străinii, momentan fiind prezentă o echipă a Crucii Roșii din Passau (Germania) pentru dotări și reparații la instalațiile tehnico-sanitare. Problema spinoasă pentru noi o reprezintă aprovizionarea cu carne și preparate din carne, motiv pentru care nu de puține ori am fost nevoiți să apelăm la gospodăria anexă, în vederea sacrificării porcinelor.

Probleme există așadar peste tot. Despre acestea ca și despre multe altele din orașul Dumbrăveni vom mai avea prilejul să aflăm din discuțiile ce le vom purta cu membrii consiliului local, respectiv cu primarul recent aleși.

Contractul colectiv de muncă la nivel național

(urmare din pag. 1)

ta dintre salariul de bază individual (inclusiv sporurile) și ajutorul la care are dreptul salariatul potrivit legii. La acordarea unor ajutoare pentru incapacitate temporară de muncă (suplimentar față de cele garantate prin lege) s-a renunțat, fără a se încheia înscris constatator.

ART. 94. La nivelul unității sau instituției se va constitui un fond social care va fi utilizat în principal pentru: e) suportarea cheltuielilor pentru: — reducerea costului biletelor de tratament și odihnă recuperatorie, în stațiunile balneoclimaterice, repartizate de sindica-

Se simte nevoia unei curățenii generale!

Foto: Iulian PREDA

te, pentru salariați și membrii lor de familie cu un procent de 50% în raport cu salariul de bază și sezon; — costul integral al călătoriei pe calea ferată clasa a II-a sau acolo unde nu este posibil pentru transportul auto în comun, pentru salariatul beneficiar al biletului de tratament și odihnă recuperatorie, respectiv 50% din costul transportului pentru membrii familiei. Suportarea de către Patronat a unor cheltuieli legate de trimiterea salariaților (prin sindicate) la tratament și odihnă recuperatorie, în scopul recuperării capacității de muncă, a fost convenit de principiu. Se preconizează ca acest punct să devină un articol distinct în contractul colectiv de muncă, dar el nu a fost finalizat și ca atare este inaplicabil.

ART. 110 (2). Patronatul se obligă să aplice prezentul contract colectiv de muncă și contractele colective de muncă încheiate pe baza acestuia numai salariaților care sînt membri ai sindicatelor afiliate la una din confederațiile semnate, precum și salariaților care au aderat potrivit art. 11 și anexei nr. 2. Nici acest articol nu a fost negociat. Confederațiile semnate a prezentului contract colectiv de muncă la nivel național sînt: Confederația Sindicatelor Independente „Frăția”, Confederația Națională Sindicală „Cartel Alfa” și Confederația Națională a Sindicatelor Libere din România. Art. 11 la care se face referire conține: „La încheierea contractelor individuale de muncă salariații ce nu au fost reprezentați la negocierea prezentului contract colectiv de muncă la nivel național, pot adera la aplicarea acestuia dacă în acest sens fac o declarație potrivit anexei nr. 2, pe care o depun la sindicatele afiliate confederațiilor semnate.

(va urma)

Luxul de-a cumpăra cartofi

„Le vezi pe alea două, domle?” — „Le văd”. — „Sînt vecine cu mine. Astea toată ziua mănîncă numai cartofi. Au bani nu glumă, își pot permite”. Și a urmat un oftat prelung: al celui care a povestit, al celui care a ascultat, al altora... Scena s-a petrecut la aprozarul Hipodrom II, la coadă la cartofi.

Da, refrenul zilei de joi, în Hipodrom a fost: „Se dă cartofi! E și la „Cedonia” cu 75 lei, kg, dar e și pe „Luptei” cu 70. Hai iute la coadă că țărani dă cu 90”. Lumea a început să comenteze despre diferența de preț: „de pe „Luptei” pînă aici o fi cale lungă, costă benzina”. Realitatea este că diferența de lei se vede în privința calității. Cartofii de la „Cedonia” erau mari, frumoși, sănătoși, ca aceia pe care-i vedeai mai de mult la „Viața satului”.

Cartofii cu 75 lei (din Hipodrom II) se vindeau în două locuri: într-o parte ambalați în saci de 50 kg — cu 3750 sacul; pentru cei mulți care nu aveau acești bani, se vindeau la alt cîntar, cu kg. Cine nu și-ar fi dorit un sac de cartofi? Dar înainte de a cumpăra, fiecare se gîndea la taxele care trebuiau plătite, la alte cheltuieli la hăinuțele pentru copii, la hrana pentru ziua de mine, dar și la faptul că nu se știe peste cît timp se vor mai găsi cartofi în aprozare.

A venit primăvara, au „înmugurit” cozile de altă dată... dar ce, parcă numai ele? Și sărăcia, care nu ne dă pace...

Gabriela BĂLAN

OMUL DIN POD

Doamna Iolanda Lăzăreanu este handicapată, operată de cîteva ori, pensionată de boală. Soțul dinsei, Radu Lăzăreanu, un bețiv și un scandalagiu notoriu, o terorizează de ani de zile. Într-o vreme ceta își aducea concubina acasă, își alunga soția și copilul care trebuiau să stea pe la vecini, pe la rude, sau să hoinărească pe străzi pînă își făcea el mendrele. După bătăi și umilințe înfiorătoare, doamna Lăzăreanu și-a dat soțul în judecată. (Întrebată de ce nu a divorțat, dînsa ne-a spus că nu și-a putut permite să plătească taxa de divorț din pensă pe care o are și nici n-a avut de unde să împrumute).

Vecinii exasperați de scandalurile nocturne ale lui Radu Lăzăreanu au depus mărturie împotriva lui. Instanța a hotărît, prin sentința nr. 2167/27.05.1991, evacuarea acestuia din locuință. Din diverse — și turburi — motive executarea sentinței a fost pusă în aplicare abia în octombrie '91.

Amanta l-a ținut pe R.L. cît l-a ținut, după care l-a dat papucii. Unde să se fi dus? A încercat să se întoarcă la soție care, bineînțeles, nu l-a primit în casă. Atunci s-a aciuat în pod, într-o boxă. Știm cu toții cît de grea a fost iarna din care tocmai am ieșit. Dar cum v-a fi fost ea pentru Radu Anapoda (pardon Lăzăreanu) care, colac peste pupăză, și-a dat și demisia de la S.C. ALCOMSI B.S.A. unde lucra ca lăcătuș... Din ce a trăit?

„Panarama” a culminat în seara de joi, 5 martie a.c., cînd Radu Lăzăreanu, beat pulbere, a bătut în neștre la ușa fostului apartament conjugal. Doamna Iolanda Lăzăreanu nu i-a deschis. Atunci, „vizitatorul crepuscular”, a

menințînd că va sparge ușa, a început să lovească în ușă cu un cuțit sau cu o șurubelniță. Soția lui, înspăimîntată, a încercat să fugă și, dată fiind starea de ebrietate a lui R.L., chiar a reușit. Mai mult, a izbutit și să încuie ușa după ea (prin ce minune, nu știm) și a coborît în curte, pe o altă scară. Văzînd că a fost păcălit, Radu Lăzăreanu s-a dus în pod de unde a revenit cu un topor. A spart contorul electric, apoi timp de peste trei ore a tot bocănit în ușă. Vecinii nu au avut curajul să intervină. În schimb, au dat de mai multe ori telefon la Poliție. Ofițerul de serviciu le-a răspuns „ba că nu au mașină de intervenție, ba că nu are cine să se deplaseze la fața locului”. Și așa mai departe. În cele din urmă, a gresorul a forțat ușa, dar aceasta fiind dublă, n-a mai avut puterea să o spargă și pe cea de a doua. Obosit, s-a cățărât cu chiu cu vai pînă în boxa din pod. Am văzut și noi acea boxă. Nu avem cuvinte să descriem dezordinea și murdăria de acolo. Podul putea ca o latină. Vecinii ne-au spus că de cîteva luni podul este impracticabil. Radu Lăzăreanu e de acum un pericol public. La început neavînd lumină, „și-a căutat-o cu... luminărea”. Mai mult chiar, a spart lemne și a făcut focul în pod. Îngroziți, vecinii l-au amenințat că-l alungă. Drept urmare, Radu Lăzăreanu a tras de la niște siguranțe din pod două fire la care a legat un bec. Improvizatia foarte periculoasă, putînd cauza o cînd electrocutarea bețivului, sau provocarea unui incendiu.

Cazul doamnei Iolanda Lăzăreanu este foarte grav. „Mi-e frică să mă internez în spital pentru că el (Radu Lăzăreanu) poate să spargă ușa, să alunge băiatul, să care lu-

crurile, sau să pună stăpînire pe locuință. E în stare de orice” — ne spune dînsa desigurată de groază.

Cazul d-lui Radu Lăzăreanu e alarmant; un om fără locuință, fără serviciu, fără căpătîi e un pericol social. Poate comite acte cu consecințe grave. Poate... se găsește o soluție. Să fie internat în spital, într-un azil, sau să primească o cameră unde va să se facă ceva.

Poliției, Primăriei, Pompierilor, ILL-ului le semnalăm și pe această cale cazul Radu Lăzăreanu de pe str. 9 Mai nr. 16 (intrarea prin strada Argintarilor nr. 4). Domnilor, preveniți o tragedie! Încă nu e prea tîrziu!

Ovidiu TOMULEȚIU

METONIMII Piatra magică (III)

Era mic de statură și îndesat, îmbrăcat într-o haină de piele care stătea cam strîmb pe trupul lui buricos, își purta geanta ca pe o comoară de mare preț și zimbea tot timpul cu fața lui roșiatică și rotundă ca un dovleac. Spunea că e profesor de filozofie — așa l-a prezentat și viceprimarul în fața mulțimii adunate cu forța la Căminul cultural — și că, prin urmare, e „înarmat” cu datele și principiile celei mai înaintate metode de cercetare a lucrurilor, știința infailibilă care duce la țărnușul cunoașterii depline a lumii inconjurătoare.

A vorbit o oră și jumătate despre necesitatea de a nu crede în Dumnezeu (ca să nu mai vorbim de celelalte superstiții care, din păcate, — spunea el — îi mai tîn încă pe unii oameni în întunericul neștiinței), a înfierat obiceiul unora de a merge duminica la biserică și a altora de a recurge la practici și leacuri băbești, pentru ca apoi, la sugestia primarului să combată rînd pe rînd credințele legate de Piatra Soarelui. Flăcările din noaptea învierii? Iluzii optice. Se știe doar că uneori, noaptea, în atmosferă se reflectă imaginea soarelui prin intermediul u-

nor mișcări ale norilor și vînturilor. Lătratul ursului? Îi vine să și ridă. Nu știu pînă și copiii de grădiniță că ursul nu latră, ei mormăie! Moartea lui Augustin? Dar ce, nu putea fi lovit chiar în acel loc de apoplexie sau de vreo altă boală fulgerătoare? Mai ales, că „precum au afirmat a doua zi martori de încredere, omul băuse zdravîn în satul vecin și se hazardase spre casă în toiul nopții, pe furtună. „Ba era senin”, replicase atunci cineva din sală. „Senin? reluă profesorul cu cea mai calmă mutră din lume. Mă rog, senin să fi fost, ce demonstrează asta?”

Și tot așa pînă în momentul cînd, zîmbind larg și condescendent, îi invită pe săteni să meargă împreună „la pietrișul ăla”, pentru a le dovedi... „Să mergem!” strigase cineva din prima bancă, iar ceilalți se luară după el: „Da, da, să mergem, să vedem...”

În acel moment însă zîmbetul îi impietri pe buze și începu să se bilbile: „știți... eu... am glumit, oameni buni, să nu...”, după care, cuprins de o bruscă și inexplicabilă panică ieși glonț din sala căminului cultural și o luă la fugă spre gară, abandonîndu-și acolo pălăria și geanta...

Vasile AVRAM

Calendarul tîrgurilor și bîlciurilor programate în județul Sibiu în perioada 15-31 martie 1992

— 15 martie, Vurpăr (Animale);	— 23 martie, Dumbrăveni (Animale);
— 17 martie, Apoldu de Sus (Animale);	— 25 martie, Buia (Animale);
— 18 martie, Cîsnădie (Animale);	— 25 martie, Sibiu (Mixt);
— 18 martie, Dîrlos (Animale);	— 25 martie, Orlat (Mixt);
— 19 martie, Avrig (Mixt);	— 25 martie, Slimnic (Animale);
— 20 martie, Agîrbiciu (Animale);	— 25 martie, Veștem (Tîrg de primăvară);
— 20 martie, Cîrța (Animale);	— 29 martie, Ocna Sibiului (Animale);
— 21 martie, Agnita (Animale);	— 29 martie, Bazna (Animale);
— 21 martie, Arpașu de Jos (Animale);	— 31 martie, Cornăești (Animale);

BUCOVINA-REPERE ISTORICO-DEMOGRAFICE

SUPRAFAȚA — 10.442 km² (în prezent, circa 4.000 km² sint teritoriul românesc, făcând parte din județul Suceava).

ISTORIC:

1359 — întemeierea voievodatului Țării Moldovei de către Bogdan. Capitale: Baia, Siret, Suceava.

Timp de patru secole, Bucovina a făcut parte integrantă din statul feudal Moldova. La 1775 pe teritoriul ei se aflau 3 mari orașe (Cernăuți, Suceava, Siret) și 290 sate cu 62 cătune; populația era în majoritate covârșitoare românească: densitate de monumente și vestigii istorice și artistice era cea mai ridicată din toată Moldova.

7 mai 1775: în urma înțelegerii dintre Austria și Turcia, după războiul ruso-turc din 1768—1774, Bucovina este anexată Imperiului habsburgic.

1775—1786: administrație militară; perioada este apreciată pozitiv, datorită unor măsuri administrative, economice, culturale; limba română este limba oficială; organizarea administrativă, judecătorească, ecleziastică este comună cu Moldova.

1786—1848: Bucovina, ca district este încorporată Galiei, cu capitala la Lemberg (Liov); este o perioadă nefastă, are loc o imigrare masivă de elemente alogene, modificând structura demografică în defavoarea elementului românesc.

1849: Curtea de la Viena este nevoită să accepte despărțirea Bucovinei de Galia și declară Bucovina ca Ducat subordonat Vienei. Pentru români problema principală devine păstrarea identității naționale.

1808 — ia ființă la Cernăuți primul liceu din Bucovina; 1827 — se înființează Institutul teologic ortodox din Cernăuți;

1849 — Aron Pumnul ține primul curs de limbă română la nou înființată catedră a liceului din Cernăuți;

1862 — se constituie „Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina” înființată de frații Alecu și Gheorghe Hurmuzachi;

1871 — Serbarea și Congresul studentesc de la Putna organizat de Societatea academică „România Jună” din Viena (organizatori — Slavici și Eminescu);

1875 — ia ființă Universitatea de limbă germană din Cernăuți;

1877 — procesul Societății studențești „Arboroasa” în fruntea căreia se află Ciprian Porumbescu;

28 noiembrie 1918 — Unirea Bucovinei cu România, prin moțiunea adoptată de Congresul General al Bucovinei;

28 iunie 1940 — în urma tratatului Ribbentrop-Molotov, nordul Bucovinei și ținutul Herței (6.340 km²) sint alipite la URSS odată cu Basarabia (44.422 km²).

DATE DEMOGRAFICE:

1775 (recensământ austriac) — 75 000 locuitori (85% români);

1910 (ultimul recensământ din monarhia austro-ungară) — 795 000 locuitori (34,4% români);

1930 (recensământ românesc) — 850 000 locuitori (44,5% români);

1989 (recensământ unional — regiunea Cernăuți din RSS Ucraineană, compusă din nordul Bucovinei, ținutul Herței și o parte din județul Hotin, totalizând 8 100 km²) — 940 000 locuitori (20% români).

(Din Anexa la cartea „20 DE ANI IN SIBERIA”)

CARTEA

Siberia, această uriașă închisoare a imperiului rus și apoi a celui sovietic a înghițit milioane de vieți, a neantizat milioane de destine omenești. Printre acestea și sute de mii de români, smulși din locurile de obștie, cu neasemuită brutalitate, și-au purtat crucea lor, fără cruce la căpății, se odihneau pentru eternitate în sicriele de gheață ale cercului polar.

Anița Nandriș-Cudla este, în acest context, un destin exemplar. Scoasă într-o noapte din casă, cu cei trei copii mici, aruncată într-un tren de vite este purtată spre beznele siberiene. Și, 20 de ani, suportând gerul, umilinta, foamea, singurătatea, dorul sfîșietor de locurile natale, trăiește și își crește copiii fără a pierde nici o clipă speranța în izbăvire. A înțeles, prin marea sa iubire de Dumnezeu și oameni, că poate fi oricînd distrusă, dar nu și învinsă. De aceea ea a invins. Și nu-i e dat oricui să supraviețuiască, întru curățenie morală, iadului la care această femeie, această româncă, bucovineancă a fost supusă. Nimic n-a putut să-i otrăvească sufletul simplu, nimic nu i-a clătina crezul. Fără ură, blesteme și-a iertat asupritorii, a căror pedeapsă numai Dumnezeu o poate hotări.

Ea, Anița, a învins Siberia. S-a întors în satul ei și, prin această carte, scrisă dintr-un singur suflu, ne aduce un mesaj moral pe care adesea îi uităm, ne revelează mărimea suferințelor a românului de rînd, a omului simplu peste care au trecut toate vicisitudinile unei milenare istorii, prea adesea nedrepte, fără însă a-i degrada esența.

Pentru aceasta trebuie să-i mulțumim Aniței — acolo unde o fi ea acum, în Cerul lui

„Mă sculam dimineata, împărțiam cite o fărâmură de pine la copii, îmi luam și mie o fărâmură în mînă și toporul subsoară și mergeam la lucru în pădure. Mărgind pe drum, înghițiam acelia două guri de pine. Dar după acelia două înghițituri de pine, așa de tare ceria stomacul mîncare, că așa cum mergeam pe drum mă gîndeam, oare să iau o mînă de nisip să vir în gură, să înghit, nu mi s-ar astîmpăra foamea? Da nu putai să faci așa ceva și lucrăm așa toată ziua. Veniam siara acasă, hai să facem focu, să facem ceva de mîncare. Dar ce mîncare putai să faci, aduciam apă din rîu, puniam la foc, puniam o lingură bună de sare în ea și mai fărîmam o bucățică mică de pine în apa aceea, să fie o leacă tulbure și bine sărată, și-o turnam în strachină. Ne mai împărțiam cite o gură de pine la toți și țîniam pinia în gură, nu o înghițiam, și tot sorbiam cu lingurile apă de aceia sărată”.

(fragment — pg. 76)

Dumnezeu — și să ne fericim că printre noi au existat și există astfel de oameni.

TRAIAN SUCIU

VASILE ȚEPORDEI

POHOD NA SIBIR

În închisoarea de tranzit din Dnepropetrovsk, afară de așa-zisii deținuți politici erau și mulți deținuți de drept comun. Majoritatea politiciilor o formau ucrainenii din fosta Polonie, din regiunile de unde activa renumitul naționalist ucrainean Bandera. Acesta, cu ajutorul americanilor, înarma regiuni întregi, care luptau împotriva sovieticilor. Pe acești partizani ucrainieni nu-i puteau birui cu una cu două. Erau dirși și fanatici. Lupta unităților sovietice a durat în aceste regiuni vreo 5 ani. Au fost puse în funcțiune tancurile, artileria și aviația, ca și vînătorii de munte. Erau asediate castelele răsculate și după capitularea acestora era ridicată toată populația: bătrîni, femei, copii și mai puțin bărbați, căci aceștia se retrăgeau în munți pentru rezistență.

Erau aduși ucrainenii de aceștia cu sutele și uneori chiar cu miile. Majoritatea erau îmbrăcați în opinci și în zdrențe. Li țineau puține zile, după care îi trimiteau spre lagăre. Cînd ne scoteau la aerisire în curtea închisorii și se făcea milă de ei: goi, slabi, galbeni la față, erau ca vai de ei. Celulele erau mari. În unele erau înghesuți cite 100—200 persoane. Se dormea pe ciment. Te înveleai și îți așterneai boarfele ce le mai aveai. Cel de drept comun îi terorizau în mod barbar pe așa-zisii politici. Aveau cuțite ascunse, cu ajutorul cărora înjunghiau pe cei ce opuneau rezistență și nu dădeau blatonilor (hoților, bandiților) hainele și conținutul pachetelor ce le primeau. Blatonii mînceau tot ce era mai bun. Li despuiau pe (fraieri) politici de haine, de încălțăminte și de tot ce aveau asupra lor. Cei ce se opuneau jafului blatonilor erau bătuți, tăiați și în multe cazuri omorîți. Blatonii jucau regulat cărți, barbut și alte jocuri de noroc. Cel ce pierdea era obligat să-l dezbrace pe un fraier, sau chiar să-l omoare. În închisoare, se zicea că încăpeau cîteva mii de deținuți. Între aceștia era cite un virf al blatonilor, de care ascultau toți cei din închisoare. El ordona pe cine să jefuiască, să bată sau să omoare. Exercițiu o adeverată teroare.

Ruga către Dumnezeu

Gardienii de pază făceau adesea percheziție pentru depistarea și confiscarea cuțitelor și cărților de joc. Cînd intrau în celula cu 100—

200 persoane, deținuții blatonii erau preveniți de tovarășii lor din alte celule. Ei așteptau intrarea gardienilor. Unul sau doi dintre blatonii se postau lingă ușă și cînd intra gardianul îi introduceau în buzunar cuțitele și cărțile de joc. După ce terminau percheziția aceiași blatonii — hoți de buzunare — scoteau cuțitele și cărțile de joc din buzunarele gardienilor, fără ca aceștia să simtă. Era operația experimentată de hoții de buzunare, care nu dădea greș aproape niciodată. Tot în buzunarele gardienilor se puneau scrisori comunicate pe care blatonii din alte celule le furau din buzunarele gardienilor, care deveneau astfel poștași inconștienți. În acest fel se știa tot ce se petrece în închisoare.

Credincioșii diferitelor culte se organizau în grupe separate și făceau rugăciuni, atît seara cît și dimineața. Noi românii, în număr de vreo 20, ne rugam în limba noastră în mod regulat. La fel uniți ucrainenii din apus, catolicii și ortodocșii ruși. Administrația închisorii nu era în măsură să oprească rugăciunea. Toți trăiau cu speranța că va muri Stalin și că urmașii lui vor amnistia milioanele de deținuți. Nicăieri nu-i mai mare dorul de libertate decît în închisoare. Toți o așteaptă, o doresc și o visează. Cînd te gîndești că majoritatea deținuților din închisorile sovietice erau condamnați la cite 25 de ani, pentru că furaseră din colhozul respectiv o straiță de porumb sau cartofi, pentru a-și salva copiii de la moarte prin foame, îți dai seama ce se întîmpla în sufletele lor. Erau condamnați foarte mulți pentru că erau nemulțumiți de dictatura stalinistă, chiar fără să fi întreprins vreo acțiune împotriva ei. Majoritatea erau victimele unor oameni fără inimă și fără suflet. Toți murmurau împotriva metodelor staliniste, dar nimeni nu întreprindea nimic. Nemulțumirea era generală. Dar legea îi lege. Pînă la anularea ei se aplică și, de multe ori, executorii legii sint mai haini decît autorii ei.

Patru luni cît am stat la Dnepropetrovsk am văzut atîtea suferințe, atîția oameni distruși, care fiind cu gîndul la soțiile și copiii lor, deveneau pur și simplu neoameni. Nu vedeai o față veselă, un zîmbet, n-auzeai o glumă, nimic ce poate relaxa. Singurii blatonii erau în apela lor. Ei declarau că închisoarea este casa lor pîrintească (rodnoi dom). Cînd primea un „fraier” pachet, blatonii îi obligau să-l împartă cu ei. Cel puțin jumătate din pachet i-l luau hoții. Era obligat să-i dea de mîncare cu mîna lui. Dacă nu, i se lua totul. Administrația nu intervenea. Făcea impresia că era un jaf convențional. Uneori făcea impresia că unui gardienii nu erau străini de jafurile blatonilor. În fie-

care celulă ofițerul politic avea informatorii lui (stucaci = turnători). De la aceștia culegeau datele despre mersul vieții în închisoare. Turnătorii aceștia dădeau date de multe ori false. Aproape totdeauna „fraierii” erau lăsați la discreția blatonilor. Se căuta distrugerea intelectualilor pe toate căile și cu toate mijloacele. Cînd era vorba de „străini”, atenția de a-i nimici era mărită. Eu nu puteam scrie nimănu, nu puteam primi vizite de la nimeni etc. Străinii erau morți vii. Destinația lor era drumul sigur spre moartea lentă, fără a se ști ceva de către familiile și rudele lor. Cetățenii străini erau îndrumați spre lagărele de exterminare (strafnie). În închisoarea din Dnepropetrovsk erau mulți nemți adunați din lagărele sudice ale URSS, pentru a fi trimiși în lagărele nordice.

În ziua de 1 martie 1950 am fost îmbarcați în vagoane „stolpin” și dirijați spre Harcov. Doctora Zaiteva, înainte de plecare m-a chemat în ambulatoriu respectiv și mi-a spus confidențial că ne trimit în regiunea Sferdlovsk din Urali. Destinația era localitatea Azanca, raionul Tavda, regiunea Sferdlovsk. Acolo se prelucurează lemnul adunat din taiga. Deci va fi o climă mai dulce decît la Polul Nord. Vagoanele „stolpin” erau special amenajate ca să nu se poată evada. Într-un compartiment erau 14 locuri. Etajul I și II aveau cite 4 locuri. Cînd erau deținuți mai mulți, înghesuiau și băgau cite 20 de persoane. Ușile se încuiiau iar în locul geamurilor erau niște gratii de fier. Însoțitorii se plimbau tot timpul pe culoare și nu admiteau convorbiri și nici mișcări suspecte. Toată atenția lor era îndreptată spre a observa dacă nu-i vreo tentativă de evadare. Mîncarea ne-o dădeau rece: pinea neagră ca pămîntul și pește sărat. Apa ne-o serveau însoțitorii cînd doreau ei. În vagonul nostru era o asistentă medicală, care trebuia să ne dea primul ajutor în caz de nevoie. Erau cazuri cînd unui mureau. Mai ales cardiacci. Erau scoși imediat și predați la prima stație. Vagoanele „Zak” erau ultimele atașate la garniturile trenurilor. Era o înghesuială și o lipsă de oxigen de te sufoca. Cum căscai gura să te plîngi de ceva, imediat erai înjurat și amenințat cu împuşcarea. Nu ştiu dacă cei mai feroși criminali erau transportați în condițiuni similare. Deținuții nu aveau nici un fel de drept: numai obligații. Nu interesa pe nimeni durerea, oboseala, incomoditatea sau boala deținutului. El trebuia să tacă, să rabde și să execute. Ieșirea afară se făcea cu rîndul și sub stricta pază a automatului. Vologdovskii convoier era atotputernic.

(va urma)

Mica publicitate

PIERDERI

● Pierdut legitimație, eliberată de DJPTc Sibiu, pe numele, de IENCIU SILVIU. O declar nula. (462)

● Pierdut legitimație de serviciu, eliberată de DJPTc Sibiu, pe numele IUREA LIVIU-CONSTANTIN. O declar nula. (464)

SCHIMB LOCUINȚĂ

● Cedez 1 cameră și bucatărie, dependințe. Dorese ceva asemănător, eventual 1 cameră mai mare. Telefon 2 43 54, după ora 17. (463)

DIVERSE

S.C. BRINDUȘA vinde pe bază de comandă:
— frigider, congelatoare (toate mărimile);
— televizoare color;
— mașini de spălat „Automatic”;
— aragaze (sigilate și garanție 2 ani).
Informații tel. 4 33 95. (411)

„BRAVO” S.A., organizează excursii la: ISTANBUL în 11 și 18.03.1992; CHINA: BEIJING, SHANGHAI; THAILANDA: BANGKOK în aprilie, mai 1992. Telefon 1 49 55, 2 77 02. (431)

S.C. „DRAGOMAN & BANU” SNC

str. V. Milea nr. 84, ap. 3, telefon 2 14 18,

VINDE EN-GROSS

- COCA-COLA — doză și sticlă
- FANTA
- CAFEA
- BERE-DOZĂ
- ȚIGĂRI
- DULCIURI

— 117 —

Ocrotiți pădurea!

ROMSILVA R.A. — Filiala Teritorială Sibiu, face apel la toți cetățenii județului, în special la tineret, de a contribui la ocrotirea și paza „aurului verde”, în cadrul acțiunii „Luna pădurii”, ce se desfășoară în perioada 15 martie — 15 aprilie, prin participarea la unele lucrări de îngrijire și cultura pădurilor, împăduriri, precum și prin respectarea unor norme de prevenire și stingere a incendiilor de pădure, ca:

— accesul turiștilor în pădure se va face numai pe traseele marcate, drumurile forestiere fiind închise circulației publice;

— fumatul și focul în pădure este interzis;

— arderea ierburilor uscate și a resturilor lemnoase de pe terenurile învecinate cu pădurea este interzisă la o distanță mai mică de 300 metri de liziera pădurii;

— agenții economici, precum și celelalte unități ce își desfășoară activitatea în interiorul fondului forestier sau în imediata apropiere a acestuia sunt obligate, conform legii, să ia propriile măsuri de prevenire și stingere a incendiilor de pădure;

— obligația legală a tuturor cetățenilor de a contribui la stingerea oricărui început de incendiu de pădure și anunțarea imediată a organelor silvice, a organelor de pompieri și de poliție.

CONDUCEREA FILIALEI

— 110 —

LUNI, 16 martie 1992

14,00 Actualități. 14,10 Calendarul zilei. 14,20 Worldnet. 15,20 Avânpremiera săptămânii.

15,40 Copiii noștri — viitori muzicieni. 16,00 Cheia succesului. 16,30 Muzica pentru toți. 17,00 Actualități. 17,05 Emisiunea în limba maghiară. 18,35 Televiziunea vă ascultă. 19,05 Studioul economic. 19,30 Desene animate „Alice în Țara Minunilor”. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Tezaur. 21,10 Teatru TV: „Grimă și pedeapsă”. 23,10 Între profan și sacru. 23,25 Cronica Parlamentului. Actualități. 23,55 Confluente. 0,35 Recomandări din program.

SPERANȚA

Asociația „Speranța” constituită în scop umanitar, având o filială similară în Franța, caută tineri care să lucreze cu copiii handicapați, existând posibilitatea unei specializări gratuite în Franța. Adresa Asociației „Speranța” este str. Dr. Bagdasar nr. 10—12, Spitalul de Recuperare neuro-motorie. Telefon 1 36 70, interior 100, 191 — prof. Grădinaru sau Jean-Pierre. (PG)

Informație

Nu uitați! Incepând cu data de 21 martie 1992, ora 0,00, se va trece la numerotația cu 6 cifre în interiorul județului Sibiu, pentru posturile telefonice. Noul număr se va obține prin adăugarea celei de a treia cifră din prefixul interurban la numărul de telefon actual. Acesta fiind 4 pentru municipiul Sibiu.

Unde mergem la sfârșit de săptămână

SIMBĂȚĂ, 14.03.1992

● **BASCHET** — divizia A, sala C.S.S.:
BALANȚA C.S.U. SIBIU — **SPORTUL STUDENTESC**;

● **VOLEI** — divizia A, sala C.S.S.:

C.S.M. LIBERTATEA SIBIU — **ȘTIINȚA BACĂU**;

● **FOTBAL** — divizia B, teren Gaz Metan:

GAZ METAN MEDIAS — **S.C. DROBETA TURNU SEVERIN**.

DUMINICĂ, 15.03.1992

● **HANDBAL** — divizia B, sala Armatei:

C.S.M. INDEPENDENȚA CEDONIA SIBIU — **NITRAMONIA FAGARAS**;

METALUL A.S.A. COPȘA MICĂ — **UNIREA DROBETA TURNU SEVERIN**.

Marcel BALOMIR

BLOCADA FINANCIARĂ

Chișinău 12.03 — Transnistria a trecut la o altă formă de blocare a Republicii Moldova. Dacă înainte erau barierele liniile ferate pentru a o izola, acum s-a trecut la întreruperea operațiunilor financiare dintre Tiraspol și Chișinău, de către toate băncile. Psu-dogvernul din R. Nistrenă a format comitete, fără avizul cărora nu mai sunt autorizate nici un fel de încercări cu destinația Chișinău. Igor Smirnov, liderul R. Nistrene, a refuzat să elibereze poliștii moldoveni arestați de cazaci și gărziile nistrene. Procuratura din Chișinău l-a pus sub inculpare pe Smirnov. În raionul Tiraspol, cetățenii care au aplicat ștampila în pașaport că sînt cetățeni moldoveni, nu vor mai primi alimente. Prigoana împotriva moldovenilor în confruntarea cu naționalistii rusofoni s-a intensificat.

Miercuri, Franța a stabilit relații diplomatice cu Moldova. Protocolul a fost semnat la Paris de Nicolae Țiu (ministru de externe moldovean) și omologul său francez Ro-

Imperiul rusesc, un vecin hrăpăret

— Cine nu știe, să știe! —

Stafia lui Stalin bîntuie imperiul rusesc și în împrejurimi, s-a dezlănțuit cu toată furia, face ravagii, distruge, asasinază și violează viața oamenilor. Anticristul, după ce a stăpînit „o vreme”, timp în care și-a încărcat conștiința cu zeci de milioane de vieți omenești ucise, în loc să se odihnească — dar se vede că pămîntul nu-l suportă — a purces la răcoale și războaie între popoare.

Cît a fost în viață a ocupat state, le-a dezbinat, uind teritorii de la unii și dîndu-le altora: Caucazul, Asia Centrală, Nordul Rusiei, Răsăritul Poloniei și al României sînt exemple evidente.

Prin intrigă, forță, violență, în cîrdășie cu Hitler a rupt din trupul țării noastre și și-a adjudecat un teritoriu românesc vechi de milenii — Basarabia, Nordul Bucovinei, Ținutul Herța, Insula Șerpilor și insulele de pe brațul Chilia.

Răul pe care l-a făcut popoarelor, azi îl patronează urmașii săi. Domnul Boris Eltin, în care mulți și-au pus încrederea, favorizează violența într-o țară independentă — Republica Moldova, recunoscută de Comunitatea Internațională. Separatismul nistreni, cazaci de pe Don și alții — în-tregul efectiv de teroriști ruși se ridică la 12—13 000 — care au fost înarmați de puterea federației ruse cu blindate, lansatoare de obuze reactive cu 12 țevi, lansatoare de rachete sol-sol, arme automate etc. terorizează populația românească din zonă.

La demoralizarea populației românești contribuie mass-media din Tiraspol prin lansarea de știri false. Televiziunea din Moscova nu se lasă mai prejos. A susținut, cu tupeu, că 28 de sicrie cu români morți au fost trimise în România, în realitate a fost un sicriu cu cadavrul unui francez.

În zilele trecute, un învățător rus din stînga Nistrului a declarat unui reporter că el

este un om simplu, dar „trebuie să terminăm cu porcii ăștia de români”. În 8 martie 1992, teroriști cazaci în Tiraspol au spart ușa de la apartamentul profesorului Ștefan Uritu și l-au atacat cu cuțitul. Acest caz se regăsește peste tot unde au venit cazaci și sînt rusofoni, chiar și în unele localități din dreapta Nistrului, la Tighina, Bender etc. Populația românească a ajuns în culmea disperării.

Nimeni nu crede că nistrenii s-au transformat peste noapte în teroriști, după cum nici cazacii de pe Don n-au venit de capul lor. Acțiunea a fost regizată și organizată de foruri responsabile care manifestă interese destabilizatoare în regiune.

Armata rusească din Transnistria are un comandant care a trebuit să se conformeze unor ordine, politice și militare, superioare.

Nimic nu s-a făcut la voia întimplării. S-ar putea ca provocările rusofonilor să escaladeze pînă la limita unui război civil cu consecințe imprevizibile pentru Europa. Răspunderea revine Federației ruse, care se pare că este implicată pînă peste cap în această acțiune. De la ea se așteaptă dezamorsarea tensiunii, prin retragerea trupelor, a cazacilor, a tuturor teroriștilor din zonă și dezarmarea rusofonilor.

Românii din toate colțurile lumii, de pe toate meridianele, au obligația să-și manifeste dezaprobarea față de atitudinea Federației ruse, care cu forțe armate ține sub ocupație un teritoriu românesc.

Sperăm că minoritățile conlocuitoare din România care au suferit, în egală măsură cu populația majoritară, sub jugul trupelor sovietice, după 23 august 1944 și sub cizma comunistă, se vor solidariza cu românii în proteste pașnice împotriva împilării rusești.

Vasile GIURGIU

— veteran de război —

land Dumas. N. Țiu se află în prima vizită în Franța, fiind într-un turenu european, în care va urma Bruxelles, Ankara și Sofia.

În curînd cu prilejul unei vizite a președintelui Mircea Snegur în Franța, va fi semnat un tratat de prietenie și colaborare.

FLASH

● **ATENTAT MAFIOT** a fost săvîrșit la Palermo. Deputatul Salvo Lima (democrat-oreștin) funcționar de 7 ani, era membru al Parlamentului European. Cei trei indivizi care l-au asasinat au fugit de la locul faptei.

● **10 OFITERI SOVIETICI OSTATECI** în Nagorno-Karabach, au fost eliberați în urma negocierilor unui ofiter superior din armata CSI. Vicepreședintele A. Rutkoi (Rusia), a cerut ca toate forțele CSI să părăsească zona caucaziană.

● **AGENȚIA TUREA** „Anatolia Pres” a relatat că orașul Agdam și Așkeran (10 km de Agdam) sînt învaluite de fum și flăcări după un atac al armenilor.

● **O DEMONSTRATIE ANTI-IGUVERNAMENTALĂ** din Moscova, inițial, interzisă, a fost autorizată pentru 17 martie, de primarul Gavril Popov. Marșia viitoare se așteaptă ca 100 000 persoane să protesteze pentru politica economică a guvernului rus.

● **COOPERARE TURCO-BULGARĂ**. Cu prilejul vizitei la Sofia a ministrului apă-

rării turc, s-a hotărît de către cele două țări să coopereze în domeniul militar și tehnologic. Tot în luna aceasta va fi încheiat la Sofia un alt tratat privind aplicațiile comune militare.

● **ÎN ISRAEL NU ESTE TIMP PENTRU PACE**. Premierul Y. Shamir a relatat cu prilejul ceremoniei anuale a comemorării „celor a căror mormint este necunoscut”: „În problema securității Israelului, nu există compromisuri. Spre părerea noastră de rău, trebuie să afirmăm că încă n-a sosit vremea păcii”.

● **ISRAELUL A DEZMINȚIT** știrea din „Washington Times” bazată ca sursă, pe un funcționar al Administrației americane, că Israelul ar fi vindut sau dat informații privind o rachetă „Patriot” transferată Chinei.

● **TRATATUL ROMANO-GERMAN** va fi semnat la sfîrșitul lunii aprilie a.c. la București de Hans Dietrich Genscher (vicecancelar). Germania va oferi un ajutor de 21 milioane DM pentru România. Pînă acum ne-a mai oferit 200 milioane DM.

● **NICOLAE MANOLESCU** (scriitor, liderul Partidului Alianței Civice) s-a întîlnit la Paris cu Francois Leotard (președintele Partidului Republicii), Jack Lang (ministru Cultural), iar la Palatul Elysée a fost primit de Philip Bastelica (consilier al președintelui Mitterrand).

Rubrică de Emil PORINE